

Interview

Noget af Søren Ulrik Thomsen

Indblik. Et portrætinterview kan højst indfange *noget* af Søren Ulrik Thomsen. Som journalist skal man ikke forvente at få det hele med. Information besøgte digteren, som efter ni års poetisk tavshed atter er aktuel med en ny digtsamling. 'Rystet spejl' handler om at krydse grænsen 'fra det selvfølgelige ved at være til, til det mærkelige i ikke at være død'

af Rasmus Bo Sørensen

Søren Ulrik Thomsen sidder på en kontorstol i sin lejlighed og kigger ud ad vinduet. Udenfor har et gråt skydække trukket sammen. Krumbøjede cyklister hugger sig vej gennem vinden. Det river i trækronerne. Men i stuen høres kun lyden af en knirkende stol og to lavmælte åndedræt. Vi har talt i to og en halv time. Om alt mellem himmel og jord og om døden, der ligger bagved. Men nu er ordene ved at slippe op.

»Fik du, hvad du kom efter?« siger Søren Ulrik Thomsen og kigger spørgende på mig.

Jeg trækker luft ind for at vinde tid.

»Jaeh,« siger jeg så tøvende.

»Måske ikke helt.«

Lad os begynde et andet sted. Lad os begynde to og en halv time tidligere, da jeg stiger op ad trappen til fjerde sal, mens Søren Ulrik Thomsen smilende venter på mig i døren, iført sorte sko, blå cowboybukser og grøn striktrøje. Det er en begivenhed, når en af

Danmarks største nulevende digtere udgiver en ny digtsamling, og denne gang er begivenheden særligt stor. Det er hele ni år siden, Søren Ulrik Thomsen sidst lod sin poetiske åre lade med *Det værste og det bedste* fra 2002 – en

digtsamling, som buldrede gennem lydturen med en uhørt gennemslagskraft og sendte salgshallene godt op over svimlende 20.000 eksemplarer. Den skriftkloge poet var pludselig blevet uventet folkelig, men i stedet for at slå mønt på popularitet gik Søren Ulrik Thomsen andre veje og udgav i 2005 debatbogen *Kritik af den negative opbyggelighed* med sin gode ven Frederik Stjernfelt. En fotobog og en essaysamling er det også blevet til i de mellemliggende år, men ingen digte. Før nu. For utål-

modige poesi-fans har ventetiden været lang. »Flere har spurgt mig, hvorfor der skulle gå ni år,« begynder Søren Ulrik Thomsen.

»Det er nok et spørgsmål om digterisk temperament. Jeg har ikke en ideologisk forestilling om, at der skal gå lang tid mellem mine digtsamlinger. Til gengæld har jeg et dogme om, at jeg altid skal skrive det, der presser sig aller mest på nu og her, for så bliver teksten maksimalt elektrisk. Det nytter ikke, at jeg siger til mig selv, at fordi jeg er lyriker, så bør jeg med jævne mellemrum udgive lyrik. Det er ikke interessant for læseren, at jeg godt kunne tænke mig at skrive digte.«

Digte om døden

Søren Ulrik Thomsens lejlighed er trang, men hyggelig.

Jeg kan jo ikke vide, om de her digte bliver stående – måske forsvinder de bare i den store papirmølle, men mit håb er, at et par af dem vil overleve. Og så er der jo i hvert fald noget, der er undsluppet døden

Han sammenligner den selv med »et drengeværelse«, fordi den er fyldt med små ting af stor betydning. Et elektrisk tog, et dukketeater, en stjernebikkert. Et skakspil og en skrivemaskine. På væggene hænger gamle oplæsningsplakater i glas og ramme, og under vindueskarmen har han klistret små udklip op: *Arbeit macht arbeit*, hævder en avisoverskrift fra Information, der hænger lige ved siden af et citat fra Bibelen – Andet Timotheusbrev, kap. 4, vers 5 – og en afrevet flap fra en Gajolæske med ordene: »Vi skal sige noget, mens vi kan. Når vi er døde, kan vi jo ikke.«

Tankerne om døden står også centralt i Søren Ulrik Thomsens nye digtsamling. *Rystet spejl*, som den hedder, består af omtrent lige mange smertelige og glædelige erindringer om alt det, der var engang: Oplevelser, man husker. Mennesker, man tænker tilbage på. Tanker, der melder sig naturligt, når man som den 54-årige digter har krydset grænsen »fra det selvfølgelige ved at være til/ til det mærkelige i ikke at være død«, som det lyder i et af

Aktuelt. Søren Ulrik Thomsens digtsamling 'Rystet spejl' er hans første i ni år og udkommer den 1. marts. Foto: Sofie Amalie Klougart

de nye digte fra samlingen. Ifølge Søren Ulrik Thomsen er digtene blevet til som en reaktion på flere pludselige dødsfald i hans egen nære kreds. Inden for ganske kort tid døde hans kones bror, søster og mor. Og en dag, han slog op i avisen, fandt han to dødsannoncer for et par gamle gymnasiekammerater, som var sovet ind på samme dag.

»Det er bare nogle få eksempler på, at man får noget at tænke over i min alder,« siger Søren Ulrik Thomsen.

»Men pointen med samlingen er ikke kun at skrive en masse digte, hvor der sørges over døden. Det er ikke bare konstateringer af, at nu er dén død, og nu er dén død. Det er samtidig påmindelser om at have øjnene åbne for alt det, der er tilbage. Og digtene fører alle frem til en ny tanke, som nu for eksempel det digt, der handler om at tage til Århus og besøge et gravsted,« siger han og slår op på den side, hvor digtet »Hvert år på den dato« er at finde:

Hvert år på den dato/ der tilfældigvis blev din fødselsdag/ tager vi toget til Århus/ for at besøge din grav/ som nu engang er det sted her i verden/ hvor du ikke er./ På turen op gennem byen køber vi blomster/ og taler som på enhver anden dag/ indtil vi står foran stenen./ Og på vej tilbage regner det altid./ Eftersom intet af dette giver mening/ og alligevel finder sted/ må det være af største betydning.

»Det er en tanke, der er sat i gang af et dødsfald, men det handler om så meget andet end døden,« siger han og lægger sine gennemsigtige læsebriller fra sig på bordet.

»Der er ting, vi kan forklare rationelt. Det er for eksempel klart, at vi låser vores cykler inde om natten, for ellers bliver de stjålet. Det er ikke en handling, som har særlig stor betydning for os, den har bare en god forklaring. Men hvorfor gør de, som de gør i digtet? Det giver jo ingen mening. Afdøde havde fødselsdag på en tilfældig dato, så hvorfor kommer de efterladte på netop denne dag? Hvorfor overhovedet rejse tværs over landet for at møde op ved graven? Vedkommende er der jo slet ikke. Ud fra en rationel betragtning er det en meningsløs handling. Så når de alligevel gør det, må det jo altså være, fordi det er en handling af stor betydning.«

Vi blev til små måner

Søren Ulrik Thomsen har altid været optaget af døden. Men hvor han tidligere har forholdt sig til den som noget abstrakt, er døden med tiden blevet mere konkret.

»I et af digtene skriver jeg, at 'som ung forekom barndommen mig lige så fjern og uvirkelig som døden/ vi diskuterede som et matematisk bevis'. Men nu er begge dele kommet tættere på. For eksempel er der pludselig ting i ens barndom, man kan se har haft stor betydning for én.«

»Tag nu den vikar, jeg skriver om i et andet af digtene. Han udstrålede en kæmpe forventning til livet – han var en sol, og vi elever blev til små måner, der hentede lys fra ham. Men det er først i dag, jeg kan se, at han i den korte tid, han var min lærer, fik langtrækkende betydning for mig. Det har jeg ikke tænkt på i 40 år,« siger han og kommer pludselig i tanke om endnu et eksempel:

»Med hensyn til Stevns, hvor jeg voksede op ... Jeg brød mig ikke særlig meget om det sociale liv i provinsen, men som voksen er det gået op for mig, hvor dybt det stevnske landskab har sat sig i mig. Jeg tager derned hvert eneste år og cykler rundt ude langs klinten. Der har du det igen. At ting, som ligger langt tilbage, pludselig begynder at betyde noget.«

»Jeg har hele tiden sagt, at jeg er kristen, og jeg er digter, men jeg er ikke en kristen digter. Jeg forsøger ikke at få min poesi til at passe med hverken mine politiske synspunkter, mine etiske synspunkter eller min religiøsitet. Det forbehold ligger meget dybt i mig på grund af min baggrund i halvfjerdserne, hvor vi, der senere skulle blive til firsergeneratio-

»Jo, selvfølgelig har den det. Men det betyder ikke, at der er et 1:1-forhold mellem poesien og religionen. Til tider kan digtene iskoldt modsige teologien. Til andre kan der være en vis spejlingseffekt. Men det er et rystet spejl.«

Søren Ulrik Thomsen skæver til et ark papir, han har printet ud og lagt foran sig. Det er fyldt med små pointer, han gerne vil have frem, hvis nu journalisten skulle vise sig ikke at kunne finde ud af at stille de rigtige spørgsmål. Med gul speedmarker har han fremhævet en række gode sætninger, han ikke allerede har delt ud til andre journalister. Søren Ulrik Thomsen hader at gentage sig selv. Ikke kun når han skriver digte, men også når han giver interview.

»Tid er noget, der forsvinder,« siger han så, »i går og i forgårs er her ikke mere. Men hvis de bliver fastholdt i et digt, så er de her hele tiden. For mig handler det om at skrive digte også om at redde et stykke tabt tid over i noget bestandigt. Folk siger nogle gange til mig: 'Dine digte er så sørgelige'. Men det har jeg aldrig selv syntes. Jeg har altid følt det som en stor glæde, når det er lykkedes mig at løfte noget ud af tidens store malstrøm og over i noget køligt, som ikke er forgængeligt – eller som måske ikke er forgængeligt,« korrigerer han sig selv.

»For jeg kan jo ikke vide, om de her digte bliver stående – måske forsvinder de bare i den store papirmølle, men mit håb er, at et par af dem vil overleve. Og så er der jo i hvert fald noget, der er undsluppet døden.«

30 år senere ...

»Skal vi lige have en kop te mere?»

Søren Ulrik Thomsen trækker ud i køkkenet for at sætte vand over. Det foregår på et gaskomfur – ikke fordi han har noget principielt imod el-kedler, men det går lige så hurtigt på gammeldags manér, forklarer han, mens han fisker et par tebreve af mærket Twinings op fra en æske på bordet.

»Det er en virkelig god te,« siger han og hælder kogende vand op i en musselmalet kop.

Tilbage i stuen finder han en cd med Chet Atkins og Mark Knopfler frem fra reolen og sætter den på anlægget. Neck & Neck hedder albummet.

»Vi har godt af lige at få skyllet øregangene,« konstaterer han og vender tilbage til køkkenet. Jeg bliver i stuen. I reolen bag skrivebordet står et skakbræt og en Erika-skrivemaskine. Et lille fjernsyn er sat på en gammel ølkasse på gulvet og den ydmyge placering vidner om, at det ikke er foran skærmen, digteren tilbringer de fleste af sine vågne timer. Det foregår i læsestolen i det tilstødende værelse, hvor også den bugnende bogreol står.

Her skulle egentlig have stået et digt som jeg nu har kasseret selvom det indeholdt en rammende bemærkning om mine fjender plus et par rigtig flotte linjer som er typiske for min poesi men hvad skal det til for nu hvor syrenerne blomstrer og jeg underligt nok er ældre end min morfar nåede at blive så iført hans koksgrå jakkesæt går jeg en tur i den moderne verden hvis uforståelighed er banal sammenlignet med at krydse grænsen fra det selvfølgelig ved at være til til det mærkelige i ikke at være død.

Fra digtsamlingen 'Rystet spejl'. Udkommer på Gyldendal 1. marts. Copyright: Søren Ulrik Thomsen

– Og døden? Tænker du også mere over den nu?

»Det gør jeg da. Men jeg vil helst ikke fremstå som en, der ved noget om døden, som andre mennesker ikke ved. For det gør jeg ikke. Jeg er lige så rædselsslagen for døden som alle andre. Jeg vil meget nødig tænke på den, og jeg forbereder mig ikke en pind på den.«

– Betyder din religiøsitet noget for den måde, du tænker døden på?

nen, jo gjorde oprør mod, at kunsten skulle være stikirenddreng for en politisk ridefoged. Derfor forsøger jeg ikke at få mine digte til at gå op med, hvad jeg i øvrigt tænker – men jeg censurerer dem heller ikke den anden vej ved at sige, at de ikke må forholde sig til for eksempel religion eller politik. De må gøre præcis, hvad de vil, så længe det er gode digte.«

– Men kristendommen må vel have en betydning for din forståelse af ...

Interview: Fortsat fra side 5

Digtene. Søren Ulrik Thomsen debuterede i 1977 med seks små digte i tidsskriftet Hvedekorn. I 1981 udkom hans første egentlige digtsamling, 'City Slang'.
Foto: Sofie Amalie Klougart

Hvad Søren Ulrik Thomsens eget bagkatalog mangler i kvantitet, har det i kvalitet. Allerede med debutsamlingen *City Slang* fra 1981 blev den dengang 25-årige digter udråbt som en af de fremstormende 'firserdigtere', og hans skildringer af storbyens fremmedgjorthed og ensomhed sikrede debutsamlingen status som en nyklassiker. *Rystet spejl* udkommer i 30-året for *City Slangs* udgivelse og sender flere hilsener tilbage til debuten.

Titlen på forsiden er skrevet med samme blå farve som den 30 år ældre digtsamling. Og i digtet »En aften jeg går gennem Østre Anlæg« taler et 'jeg' om dengang, han 'ventede på nogen, som viste sig også at vente på mig', hvilket alluderer til digtet »Vent« fra *City Slang* med linjen: 'Vi venter på nogen i årevis i aften'.

»På den måde er der en slags opfyldelse i digtet, fordi det viser sig, at der rent faktisk var nogen, der ventede på mig. Det er den modstrøm, der er i mange af digtene. De handler om tab, men de handler også om opfyldelse,« siger han.

Fortiden

Rystet spejl er rig på erindringsglimt fra barndommen på Stevns og ungdommen på Store Kongensgade i København, hvor familien flyttede til, da Søren Ulrik Thomsen var 16. Vi har på

forhånd aftalt, at vi ud over at tale om hans nye digtsamling også skal prøve at nærme os begivenheder i de tidlige år, som senere har vist sig at få stor betydning for forfatterens skæbne. Men det er nemmere sagt end gjort, for digterens blufærdighed stiller sig hindrende i vejen:

»Det er et alt for stort spørgsmål.«

»Du kan ikke bede mig om at skrive mine erindringer.«

»Jeg bryder mig ikke om at karakterisere mig selv.«

Et efter ét fejes de personlige spørgsmål af banen. Ikke på en brysk og brovtende måde, men venligt og bestemt med et charmerende smil, så afvisningen nærmest føles imødekommende. Søren Ulrik Thomsen synes allerede, han har sagt, hvad der er at si-

Måske man kan se nogle spor i min mors gren af familien. Både min mor og min bror skriver sange, min bedstefar var journalist, min oldefar havde Kalundborg Avis, indtil hele byen krakkede

ge om sin opvækst i Jørgen Leths portrætfilm fra 1999, *Jeg er levende*. Her fortæller han, hvordan han i sin barndom var vant til oplæsning og aftensange, og hvordan det var med til at skærpe hans interesse og sans for musikken og rytmen i det poetiske sprog. Meget mere er der ikke at sige om den sag, mener han.

»Jeg har altid skrevet, og jeg skrev også digte som dreng, men der er den forskel, at de digte, jeg begyndte at skrive i gymnasiet, og som jeg i 1977 endte med at sende ind til Poul Borum, der var redaktør på Hvedekorn, pludselig handlede om hele eksistensen på én gang,« siger han.

– *Hvorfor gjorde de pludselig det?*

»Det gør mine digte bare. Vi kan ikke komme videre ad den vej...«

Vi beslutter os for at gå en anden vej, og jeg spørger, hvorfor han tror, så mange mennesker generelt føler sig fremmede over for digte.

»Det er, fordi de tror, at et digt er en mærkelig rebus,« siger Søren Ulrik Thomsen.

»De tror, de skal sidde og rynke brynene og koncentrere sig kolossalt meget om at oversætte digtet til en anden tekst, hvoraf det klart og tydeligt fremgår, hvad det gædefulde digt handler om. Mange mennesker ville have meget større glæde af poesi, hvis de helt glemte det regne-

Blå bog

• Søren Ulrik Thomsen (født 8. maj 1956 i Kalundborg). Dansk modernistisk digter, opvokset på Stevns, først i Sigerslev, sidenhen i Store Heddinge, inden familien i 1972 flyttede til Store Kongensgade i København.

• Han debuterede i 1977 med seks små digte i tidsskriftet Hvedekorn, der dengang blev redigeret af Poul Borum. I 1981 udkom hans første egentlige digtsamling, 'City Slang', der tager udgangspunkt i storbyens melankolske og romantiserede 'blå rum'. Siden er Søren Ulrik Thomsen trådt i karakter som en digter, der især er optaget af de store eksistentielle menneskelige grundvilkår som døden og ensomheden, skabelse og tilintetgørelse.

• I alt har Søren Ulrik Thomsen udgivet seks digtsamlinger, senest 'Det værste og det bedste' fra 2002, der er illustreret af Ib Spang Olsen. Det er også blevet til to poetikker, 'Mit lys brænder' og 'En dans på gloser', og debatbogen 'Kritik af den negative opbyggelighed' i samarbejde med Frederik Stjernfelt.

stykke og bare overgav sig til billederne og musikken – og hvis et digt så fascinerede dem, ville de af ren og skær lyst og nysgerrighed automatisk vende tilbage til det og tænke over, hvad der stod. Men tit foregår det i den omvendte rækkefølge – at digtet først bliver læst som en kringlet ligning, der skal løses.«

Den litterære familiegren

Det er på det her tidspunkt i interviewet, at ordene langsomt forsvinder fra lejligheden, og stilheden tager over. Vi har talt i to og en halv time, da Søren Ulrik Thomsen spørger, om jeg har fået, hvad jeg kom efter, og jeg tøver, fordi jeg stadig synes, jeg mangler at få den dér historie, som kan kaste lidt forklarende lys over, hvorfor det lige var forfatter, han blev.

»Jeg ved ikke, hvad du vil have, jeg skal sige,« lyder det først opgivende fra digteren. Men så forsøger han alligevel.

»Måske man kan se nogle spor i min mors gren af familien. Både min mor og min bror skriver sange, min bedstefar var journalist, min oldefar havde Kalundborg Avis, indtil hele byen krakkede og hans forretning genopstod som Albert Vejlsø Bogtrykkeri, og endelig var min tipoldefar bogbinder. Så i min mors del af slægten har interessen for skrift og tekst

været drivende meget langt tilbage.«

»Jeg skrev også digte som dreng, men dem regner jeg selvfølgelig ikke for en del af min produktion. Det var noget helt andet, da jeg begyndte at skrive i gymnasiet, for pludselig handlede hvert digt om det hele, om hele eksistensen.«

– *Viste du dine digte frem som barn?*

»Ja, det gjorde jeg da. Jeg ville jo ikke konfirmeres – kristendommen blev jeg først optaget af senere – så i stedet fik jeg som 14-årig udgivet mine digte i et lille hæfte, som blev trykt på familiens bogtrykkeri i Kordilgade i Kalundborg – det eksisterer i øvrigt stadigvæk, bogtrykkeriet, men det er ikke længere i familiens eje.«

– *Hvad kaldte du digtsamlingen?*

»Noget af Søren Ulrik Thomsen.«

rbs@information.dk

Søren Ulrik Thomsens digtsamling 'Rystet spejl' udkommer på forlaget Gyldendal den 1. marts